

Δύο λόγια του Γιάννη Ρίτσου

Τη ζωγραφική την αντιμετωπίζω σαν έναν άλλο τρόπο άσκησης της ποίησης. Βέβαια το υλικό των δύο τεχνών είναι διαφορετικό, όμως η έκφρασή τους ξεκινάει από το ίδιο κέντρο. Καθώς είμαι κατ' εξοχήν οπτικός τύπος, με τη ζωγραφική ασχολήθηκα από την παιδική μου ακόμα ηλικία. Τα σχολικά μου τετράδια ήταν γεμάτα από σχέδια – ζώα, δέντρα, τοπία. Σχεδιάζοντας ένωθα μια στέρεα επαφή με τη φύση. Στην αρχή με εντυπωσίαζε η επιτυχία της ομοιότητας που μπορούσα να πετύχω ανάμεσα σ' ένα αντικείμενο και στη ζωγραφική του απεικόνιση. Αργότερα με ενδιέφερε κάτι πολύ πιο πέρα από την ομοιότητα, με ενδιέφερε η δημιουργία νέων μορφών και η έκφραση ορισμένων πραγμάτων. Το συγχλονιστικό στοιχείο της ζωγραφικής είναι η δυνατότητά της να αποτυπώνει και να στερεοποιεί εικόνες που από τη φύση τους είναι ρευστές, για να τις ρευστοποιεί κατόπιν με τον δικό της τρόπο. Όπως στην ποίηση η μία λέξη βοηθάει την άλλη και η μίξη τους οδηγεί σε μια ανακάλυψη, έτσι και η ζωγραφική λειτουργεί απρόβλεπτα, ξεπερνώντας πολλές φορές κάθε προσχέδιο. Με τη ζωγραφική πάνω σε πέτρες δεν είναι πολλά χρόνια που ασχολούμαι. Πάντα μού άρεσαν οι πέτρες για τους χρωματικούς τους συνδυασμούς και τα φυσικά τους σχέδια. Τις μάζενα, τις περνούσα με λάδι ή αντέγραφα τα σχέδια που σχημάτιζαν. Όταν όμως βρέθηκα εξοριστος στη Γυάρο, όπου βέβαια δεν υπήρχαν ούτε τελάρα ούτε ακουαρέλες ούτε λαδομπογιές, και επηρεασμένος από τη Βάσω Κατράκη – που την έβλεπα να ζωγραφίζει πάνω σε γκρίζα χαλίγια ήλιους, πρόσωπα και πουλιά–, άρχισα να ψάχνω για πέτρες με ανώμαλες επιφάνειες και να τις ζωγραφίζω. Με ενδιέφεραν περισσότερο οι πέτρες με αιχμές και καμπυλώσεις, για να μπορώ να ανακαλύπτω τα γλυπτικά τους δεδομένα και να αποκρυπτογραφώ τις μορφές που έκρυβαν εν δυνάμει. Δεν ζωγράφιζα πια τοπία πάνω τους, αλλά ανθρώπινα πρόσωπα και σώματα. Όλη η ελληνική τέχνη άλλωστε είναι ανθρωποκεντρική, με κύριο ιδεώδες της το κάλλος. Στην περίοδο της δικτατορίας το να αντιτάσεις ένα όμορφο σώμα ή πρόσωπο στη γενική κατήφεια και καταπίεση ήταν μια μορφή αντίστασης. Οι συνθήκες σήμερα είναι διαφορετικές, αλλά η ζωγραφική πάνω σε πέτρες μού έχει γίνει συνήθεια, μια ανάπαυλα απ' τη συγγραφική δουλειά. Σιγά σιγά στράφηκα και προς άλλα υλικά, όπως είναι οι ρίζες και τα κόκαλα. Το κάθε υλικό έχει τα δικά του χαρακτηριστικά, εμπνέει διαφορετικές μορφές. Οι ρίζες υποβάλλουν μιαν αγριότητα. Τα κόκαλα και οι πέτρες το κάλλος ή την ελεγειακότητα. Και η επιτυχία στην τέχνη περιέχει πολύ συχνά ένα στοιχείο ελεγειακό.

Από συνέντευξη του Γιάννη Ρίτσου στο περιοδικό Η λέξη, αρ. 8, Οκτ. 1981

